

УДК: 159.9:61+316.77

DOI: 10.26697/ijes.2018.3-4.27

Вплив віртуальної комунікації на психологічне благополуччя підлітків

Аспірант **Коброслі Алісар**¹

¹ *Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, Україна*

Резюме

Вступ:

Стаття присвячена методологічним та концептуальним засадам майбутнього емпіричного дослідження ступеня впливу соціальних мереж на психологічне здоров'я сучасних підлітків в зв'язку з їх особистісними властивостями віртуальної комунікації.

Сучасні технології постійно розвиваються та дають надзвичайну можливість постійно перебувати на зв'язку, зокрема в онлайн-просторі. Внаслідок чого зростає доля віртуальної комунікації в загальному обсязі соціальних взаємодій індивіда, часто замінюючи особистісно-інтимне спілкування. Соціальні мережі є невід'ємною частиною життя кожної людини, але найбільшою популярністю вони користуються серед молодого покоління. Найбільш активними користувачами є молоді люди у віці від 15 до 28 років. Цей віковий період є найбільш важливим в плані психологічного та емоційного розвитку, тому вивчення впливу соціальних мереж є необхідним. Дане питання не вивчено в достатньому обсязі як у вітчизняних, так і у зарубіжних працях вчених. *Метою дослідження* є виявлення взаємозв'язку порушення психологічного стану підлітків з перебуванням в соціальних мережах, зокрема з патологічною залученістю.

Методи:

Для вирішення поставленої проблеми на даному етапі було проведено теоретичний аналіз філософської, психологічної та медичної літератури та узагальнення теоретичних підходів з метою визначення ступеня розробленості проблеми.

Результати:

Проведений літературний огляд показав, що дослідження впливу використання соціальних мереж на психологічне благополуччя має враховувати три важливі гетерогенні фактори. Отже, наслідки використання віртуального простору відрізняються в залежності від специфічних особистісних характеристик та умов, які формують сприйняття користувачами власного статусу та благополуччя. Соціальні мережі можуть мати різний вплив на окремі види благополуччя: гедоністичне або евдемоністичне. Соціальні мережі включають широкий спектр різноманітних додатків, їх вплив на благополуччя людини, очевидно, буде залежати від конкретного типу застосування (перегляд стрічки новин, відео,

прослуховування музики, спілкування в месенджерах і т. п.). Нові інструменти віртуальної комунікації іноді можуть значно скоротити час або просто замінити звичайне спілкування, що, в свою чергу, може призвести до ізоляції та соціального відторгнення. МакКена, Барг та Гросс стверджують, що Інтернет дійсно може бути платформою для соціально тривожних та самотніх людей, але для більшості ж людей віртуальний простір сам по собі не має впливу на благополуччя. Дослідження показують, що підлітки, які є активними користувачами, що проводять більше двох годин у соцмережах, частіше скаржаться на психічне здоров'я, включаючи прояви тривоги та депресії. Відомо, що деякі підлітки з проблемами самооцінки та відсутністю стійких контактів у житті, створюють акаунти вигаданих осіб, приховують власний вік, стать та будь-який інший аспект ідентичності. Таким чином вони отримують можливість втечі від "реального" суспільства та проявляти себе в віртуальному просторі, де можуть заручитися підтримкою однодумців. Така поведінка допомагає позбавитися від відчуття самотності, але по суті не вирішує існуючих труднощів. Одною із значних проблем соцмереж є поняття "друзі". В реальному житті друзі – це люди, з якими близькі, довірливі та особистісно-інтимні взаємовідносини. У соціальних ж мережах користувачі схильні додавати до цього списку будь-кого зі знайомих або незнайомих людей, які їм подобаються. Дослідники Т. Поллет, С. Робертс та Р. Дунбар виявили, що підвищений час проведення у соцмережах з великою кількістю "друзів" онлайн не призводить до більш близького спілкування вічна-віч. Соціальні мережі підтримують можливість дружби на відстані, тому більшість підлітків не потребують близьких взаємин з реальним кругом спілкування. До того ж, надання переваги онлайн спілкуванню та великій кількості "друзів" асоційовані з високим рівнем соціальної самотності в офлайн-просторі.

Висновки:

Соціальні мережі часто стають платформою для самовираження, що дозволяє особистості підлітків відкритися, підвищити самооцінку та відчутти свободу. Однак, віртуальне середовище може сприйняти намагання підлітків самореалізуватися в негативному ключі, що може призвести до розвитку психологічного неблагополуччя.

Інформація про автора:

Коброслі Алісар Халедівна – аспірант, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, Одеса, Україна.

Наукові інтереси: теорія та методологія медичної психології, психогігієна освітнього процесу та використання соціальних мереж; <https://orcid.org/000-0001-9996-0674>.

Email Автора-Кореспондента:

alicea384@gmail.com